

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz**

Warszawa, dnia 11 lutego 2011 r.

LLO-4101-22-03/2010

P/10/049

Pan

Marek WOSZCZYK

p.o. Prezesa

Urzędu Regulacji Energetyki

Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)¹ - Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Środkowozachodni Oddział Terenowy w Łodzi Urzędu Regulacji Energetyki², w ramach tematu „Tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw przez elektrownie i elektrociepłownie”. Przedmiotem kontroli było wykonywanie przez OT zadań w zakresie: kontroli przestrzegania warunków prowadzenia działalności objętej obowiązkiem uzyskania koncesji i utrzymywania wymaganych zapasów paliw³, zwalniania z obowiązku przedkładania do zatwierdzania taryf, kontrolowania dotrzymywania parametrów jakościowych gromadzonych zapasów paliw, uzyskiwania danych o wykorzystywaniu innych rodzajów paliw, ocen poziomu kosztów utrzymania zapasów w kosztach przyjmowanych w taryfach w okresie 2009 r. – 3 kwartały 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 stycznia 2011 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

¹zwanej dalej „ustawą o NIK”,

²zwany dalej „Oddział Terenowy” lub „OT”,

³ w wielkości określonej w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.), dalej „prawo energetyczne”,

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez Oddział Terenowy zadań w zakresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Ocenę tę uzasadniają następujące ustalenia:

1. Kontrola wykazała, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie udzielił upoważnienia do prowadzenia kontroli utrzymywania wymaganych zapasów przez pracowników Oddziału, ani nie upoważnił dyrektora Oddziału do nakładania kar za nieutrzymywanie zapasów paliw, wyznaczając do realizacji tych zadań Departament Przedsiębiorstw Energetycznych URE (DPE). W konsekwencji, w Oddziale nie prowadzono postępowań przygotowujących stosowne decyzje w sprawach wymierzania kar za nieprzestrzeganie obowiązku utrzymywania właściwych zapasów.

Oddział współpracował z DPE, wskazując (typując) przedsiębiorstwa energetyczne, które powinny być objęte kontrolą wywiązywania się z ustalonego w przepisach prawa energetycznego obowiązku utrzymania zapasów paliw. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zasięgu terytorialnego i właściwości rzeczowej oddziałów Urzędu Regulacji Energetyki⁴ oraz w regulaminie organizacyjnym URE przewidziano natomiast m.in. kontrolowanie przez oddziały terenowe przestrzegania warunków prowadzenia działalności objętej obowiązkiem uzyskania koncesji oraz nakładanie kar⁵.

Z wyjaśnień dyrektora OT wynikało m.in., że „(...) *monitorowanie i kontrolowanie realizacji obowiązku utrzymania zapasów paliw zgodnie z § 17 ust. 2 pkt 21 regulaminu organizacyjnego należy do zadań DPE*”. Ponadto dyrektor stwierdził, iż „(...) *zadania związane z kontrolowaniem utrzymywania zapasów paliw realizowane były przez DPE, zgodnie z regulaminem organizacyjnym URE, ustalonym decyzją Prezesa URE nr 2/2007 z dnia 9 listopada 2007 r. (ze zm.)*”.

Należy zauważyć, że w § 2 pkt 1 lit. d powołanego rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 lipca 2002 r. ustalono, że do właściwości rzeczowej oddziałów terenowych URE należy m.in. nakładanie kar pieniężnych, o których mowa w art. 56 prawa energetycznego, w tym kar za nieprzestrzeganie obowiązku utrzymywania zapasów paliw. W ocenie NIK, zapisy te odnoszą się m.in. do obowiązku przeprowadzania kontroli stanu zapasów paliw, gdyż bez takiej kontroli nie jest możliwe wymierzenie kary. Zgodnie z przepisem § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawach tych dyrektorzy oddziałów dokonują wszystkich czynności przewidzianych

⁴ (Dz. U. Nr 107, poz. 942), dalej „rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4 lipca 2002 r.”

w przepisach o postępowaniu administracyjnym, z tym że decyzje administracyjne (w tym decyzje o nałożeniu kary) mogą oni wydawać po uzyskaniu odrębnego upoważnienia od Prezesa URE. Także z § 22 ust. 2 pkt 5 *rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 lipca 2002 r.* wynika, że do dyrektorów oddziałów należy kontrolowanie przestrzegania warunków prowadzenia działalności objętej obowiązkiem uzyskania koncesji. Natomiast do prowadzenia kontroli stanu zapasów węgla wymagane jest – stosownie do art. 10 ust. 3 *prawa energetycznego i regulaminu URE* (§ 22 ust. 3) – dodatkowe, imienne upoważnienie dla określonego pracownika, wydane przez Prezesa URE.

2. Dyrektor Oddziału, działając na podstawie upoważnienia Prezesa URE (i zgodnie z obowiązującymi zasadami) w dniu 6 października 2010 r. wydał (po przeprowadzeniu postępowania) jedną decyzję zwalniającą z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej w zakresie obrotu energią elektryczną, dla Kopalni i Zakładów Chemicznych Siarki „SIARKOPOL” S.A. z siedzibą w Grzybowie. Podmiot ten uzyskał koncesję na dystrybucję oraz obrót energią elektryczną w dniu 15 czerwca 2010 r., nie prowadził natomiast działalności w zakresie wytwarzania ciepła czy energii elektrycznej.
3. W badanym okresie Oddział nie prowadził z własnej inicjatywy kontroli dotrzymywania parametrów jakościowych gromadzonych zapasów paliw. Prowadzono natomiast jedno postępowanie wyjaśniające, na wniosek odbiorcy, w sprawie parametrów jakościowych gazu zużywanego na potrzeby bytowe i grzewcze przez odbiorców końcowych. Sprawę tę, w związku z kolejnym pismem zainteresowanego, OT przekazał (wg właściwości) do Rzecznika Odbiorców Paliw i Energii URE.

W wyjaśnieniach dyrektor OT, jako przyczynę braku takich kontroli, wskazał na fakt zagwarantowania kontroli jakości dostarczanego paliwa przez przedsiębiorstwa energetyczne. Jednakże w ocenie NIK, URE takie kontrole powinno prowadzić, jako element kontroli przestrzegania zasad wynikających z koncesji.

4. Zdaniem NIK, problematyka wykorzystywania przez przedsiębiorstwa energetyczne różnych rodzajów paliw powinna być jednym z elementów analiz dokonywanych przez OT w postępowaniu administracyjnym w sprawie zatwierdzania taryf. Stosownie do art. 45 ust. 1 *prawa energetycznego* taryfy należy bowiem kalkulować w sposób zapewniający zarówno pokrycie uzasadnionych kosztów działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych, jak i ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat.

⁵o których mowa w pkt 1 lit. a regulaminu organizacyjnego URE,

Ustalono natomiast, iż OT nie żądał przekazywania przez zakłady energetyczne danych w zakresie poziomu kosztów związanych z utrzymaniem zapasów paliw oraz nie prowadził odrębnej analizy w powyższym zakresie (poza dokonywaniem oceny łącznej przedłożonych informacji).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, wnosi o rozważenie wprowadzenia w regulaminie organizacyjnym zmian umożliwiających Oddziałowi Terenowemu wykonywanie kontroli stanów zapasów paliw oraz jakości paliw, na podstawie udzielonych upoważnień dla pracowników OT.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.

2 przewidywane

lin

1